

BUDGET - ett av företagets kontrollinstrument.

Man kan kalla budgeten för företagets ettåriga handlingsplan. Man lägger upp en budget för att löpande under året kunna göra uppföljningar och analyser av intäkter och kostnader.

Det kan vara intressant att titta lite närmare på vad budgeten innehåller och hur man praktiskt arbetar med den.

Ulf Gustafsson "håller ihop budgettrådarna". Han berättar så här om det arbetet:

– Under oktober och november pågår ett intensivt budgetarbete. För alla ansvarsområden och för hela bolaget ska det upprättas budget. Vad består då budgetarbetet av för olika delmoment?

FÖRSÄLJNINGSBUDGET

Den första delen i budgetarbetet är att beräkna de förväntade försäljningsintäkterna, eller den omsättning bolaget kan uppnå för kommande budgetår. Orrefors AB arbetar fr o m 1992 med åtta resultatområden för respektive varumärke.

Svensk detaljistförsäljning, företagsförsäljning, övriga Norden, Europa, Overseas, USA, Australien och Turism är de åtta områdena.

Varje försäljningschef/ansvarig arbetar igenom hela sortimentet, artikel för artikel och beräknar de antal som kan säljas. Det arbetet är tidskrävande, men nödvändigt då den informationen också används för produktionsplanering, kapacitetsberäkning och produktkalkylering. Det budgeterade antalet matchas sedan mot aktuell prislista, uppräknad med en viss procentsats, som utgör den beräknade prishöjningen för budgetåret. Den prishöjning som eventuellt görs, beror på yttre faktorer som konkurrenssituation, förväntad inflation, lönepåslag, prishöjningar på material m m. En grundläggande policy vad gäller prisjusteringar är, för alla

företag, och naturligtvis även för oss, att kompensera den inflation företaget beräknas drabbas av på utgiftssidan.

Man gör också en bedömning av hur stor försäljningen kommer att bli varje månad. Den bedömningen ger möjlighet till löpande uppföljning under det kommande året.

OMKOSTNADS- BUDGET

Den artikelbudget som kommer fram av försäljningsbudgeten stäms av mot förväntat lager vid årsskiftet och mynnar ut i en produktionsbudget per artikel. Via kalkylsystemet får vi fram den kapacitet som behövs i mantimmar på de olika avdelningarna, glasåtgång i kg etc. Detta ger budgetansvariga i produktionen hjälp att beräkna kostnader.

Omkostningsbudgeteringen görs på kostnadsställenivå t ex hyttbearbetning, deglar, vanna. På den administrativa sidan ligger budgeteringen också på avdelningsnivå. På marknadsavdelningen budgeterar man dessutom på försäljningsdistrikt och land, för att kunna göra uppföljning av lönsamheten på varje område.

Inom varje kostnadsställe specificeras den förväntade kostnaden i olika kostnadsslag.

Vi har ca 150 olika kostnadsslag att ta hänsyn till. Många har kommit till för att vi ska kunna styra redovisningen till myndigheter bl a när företaget lämnar sin självdeklaration. De budgeterade beloppen summeras i ett data-system till en total kostnad per avdelning och för hela företaget. Allt fördelas per månad för den månatliga uppföljningen.

ÖVRIGT BUDGETARBETE

Hit hör budgetering av investeringar, beräkning av avskrivningar på tidigare gjorda investeringar, beräkning av kassaflödet och att bryta ner produktionsssidans omkostnader mot den förväntade produktionsbudgeten. Resultatet blir en kalkyl som ligger till grund för fabrikernas produktionsintäkter, lagervärderingen och för de kostnader som uppstår när vi säljer en vara.

Slutarbetet i budgetarbetet är att skapa resultaträkning och balansräkning för hela moderbolaget. Moderbolagets del sammanförs sedan med våra dotterbolags rapporter och blir budget för hela Orrefors Crystal Group.

VARSEL

till länsarbetsnämnderna i Kalmar och Kronobergs län

Som framgått av personalmeddelande har varsel om uppsägning av totalt 60 personer, 20 tjänstemän och 40 kollektivanställda lämnats till länsarbetsnämnderna.

Den främsta orsaken till personalneddragningen är vikande försäljning på den klara helkristallen för båda varumärkena. Detta berör främst skiftgången vid vannorna i Orrefors.

Varslet är lagt så att det berör 35 kollektivanställda och tio tjänstemän i Kalmar län och fem kollektivanställda och tio tjänstemän i Kronobergs län.

Vid presskonferens den 6 oktober meddelade Göran Bernhoff att detta senaste beslut är resultatet av en ytterligare bedömning av läget på längre sikt, av den utveckling som vi kan räkna med i företaget. Troligen kommer vi att få det kärvt ytterligare några år framöver.

VD meddelade också att förhandlingarna som inleds nu beräknas vara klara under november.

Omfattningen av åtgärderna är i storleksordningen 5% minskning av arbetsstyrkan.

Om man gör en tillbakablick har arbetsstyrkan minskat i tre steg när detta senaste är genomfört. 1990, i samband med fusionen, flyttade Kosta Bodas helkristallproduktion till Orrefors, man ställde av vannan i Kostas nya hytta och integrerade då också vissa delar av administrationen. Dessa åtgärder ledde till en minskning av arbetsstyrkan.

Andra steget togs under 1991 i samband med Kuwaitkrisen. Då Johansfors glasbruk lades ner, en vanna stängdes i Orrefors och man permitterade personal tillfälligt.

Totalt, har arbetsstyrkan under två år minskat med 30 %.

Från 1 540 personer till knappt 1 100 när den nu senast aviserade åtgärden är genomförd.

– Ganska stora anpassningskostnader togs förra året. Vi anser att det är nödvändigt att göra denna anpassning nu och vi känner att vi är på rätt väg. Det finns inga konkreta tecken för att konjunkturen är på väg uppåt i ett kort tidsperspektiv. I USA har man problem med ekonomin och det slår tillbaka på oss, eftersom USA har varit vår största kund på kristallsidan.

– Vår produktutveckling är emellertid framgångsrik, vad gäller det färgade sortimentet. Där har vi en god utveckling i Sverige under 1992. USA och Australien har också gått hyfsat och det gör att vi kan känna tillförsikt för försäljningen av det sortimentet, även i den rådande lågkonjunkturen.

Detta var Göran Bernhoffs budskap både till oss anställda och till den församlade pressen i Kosta den 6 oktober.

MILJÖKONTROLL

ANDERS DAVIDSSON RAPPORTERAR

En recipientkontroll, (i det här fallet bestod kontrollen av att man undersökte årsskott av mossa) avseende nedfall av bly och arsenik kring bruken i Kosta och Sandvik har genomförts sedan årsskiftet. Undersökningen visar hur mycket av dessa tungmetaller som tas upp av väggmossa på olika avstånd från bruken. Liknande undersökningar har tidigare förekommit kring Kostabruket. Resultatet är mycket positivt.

Tungmetallhalterna avseende bly och arsenik kring båda bruken är mycket låga. I området runt Kostabruket har blyhalten minskat med 50% sedan 1986. Förekomsten av arsenik har under samma tidsperiod minskat med 70%. Boda och Åfors glasbruk har under våren fått beslut avseende tillstånd för verksamheten enligt miljöskyddslagen, efter den ansökan vi lämnade in 1990.

Myndigheterna har knutit ett antal villkor till dessa tillstånd.

De villkor som måste innehållas gäller bl a:

- Riktvärden för buller
- Rening av luftutsläpp från färgmjöls- och mägghantering.
- Hantering av miljöfarligt avfall såsom avfall från mattsymning, mängspill, slam från slipning och polering m m.

I samband med tillståndet har vi fått en provotid då vi under två år ska utreda möjligheten att använda mäng som inte innehåller arsenik och bly.

Aktiviteter, nära och fjärran

Gunnel Sahlin är i skrivande stund på turné i Australien. Hon reser sedan till Grekland och landar i Aten den 19 oktober. Där sammanstrålar hon med **Göran Wärff** och **Lars-Gunnar Rydén**. Tillsammans med **Göran Bernhoff** och **Anders Björck**, medverkar de i en stor jubileumsaktivitet för Kosta 250 år hos vår agent Agelco SA. Det blir en stor händelse i Aten. Över tusen gäster är inbjudna.

Gunnels Naturalis-serie blev mycket uppmärksammad i det första numret av interiörtidningen svenska *Elle*. På ett flertal sidor finns Gunnel och hennes glas med. Dessutom uppmärksammades detta i *Dagens Nyheter* den 9 oktober, där man hade en artikel om den nya tidskriften *Elle Interiör*.

Monica Backström ställer ut på Nielsen Gallery i Malmö. Vernissage den 17 oktober. Utställningen pågår till 14 november. "Från Taj Mahal till Drottningholm" är rubriken. Monica berättar att Nielsen Gallery är det enda galleri i Sverige som arbetar enbart med glas. Ett viktigt galleri inom branschen och som har kontakter över hela världen.

Bertil Vallien och Ulrica Hydman Vallien

öppnar en utställning i Tokyo den 21 oktober. Båda åker därefter till Seattle där de har en stor, gemensam aktivitet i samband med världsberömda Pilchuck glascenters 25-årsjubileum – den amerikanska studiolglasrörelsens Mecca.

Kjell Engman ställer ut på Galleri Engelbrekt i Örebro, från den 10 oktober.

Det är givetvis en viktig händelse när "bygdens son" kommer hem och visar upp sitt konstnärskap.

Till utställningen har Kosta Boda kopplat ett "paket" marknadsföringsinsatser. Förutom galleriet, har pressen fått ett utförligt material om Kosta Boda och om Kjell och hans formgivning. En journalist från den ledande tidningen i regionen, Nerikes Allehanda besökte Kosta Boda tillsammans med galleristen, för att samla intryck.

Tre butiker i Örebro-området har inbjudits att skylta upp med Kjells bruksglas under den tid utställningen pågår.

Efterdyningar av Kjells utställning på Rosenthal i Köln i september, dimper nu ner i form av en stor artikel i Kölner Rundschau. Det är Kjells härliga cirkusartister, begärliga samlarobjekt, som presenteras på en halvsida i tidningen.

Anne Nilsson

är just hemkommen efter en bejublad aktivitet på Galleri Orrefors och Kosta Boda i Costa Mesa, Los Angeles, med premiärvisning av Gallery '92 och Annes egna serier Polka (se bild) och Celeste.

Till en välbesökt pressfrukost, som hölls på restaurang "Gustav Anders" av Santa Anas Konst och Kulturråd, hade ett 60-tal personer inbjudits, däribland representanter för konstgallerier och muséer, förutom pressfolk. *Lynn Walker*, som förestår det amerikanska galleriet, hade gjort en fantastisk dukning med härliga, randiga Polka både i vinglas och ljusstakar. En allt igenom väl genomförd aktivitet som bäddar för en succéartad höstförsäljning.



Foto: Per Larsson

Vivianne Karlsson

med utställningningen TROLLSKOG på Galleri Orrefors hade en mycket bra försäljning av sitt konstglas under september. I synnerhet gick hennes färgsprakande remmare *Skogens Guld* och de roliga skogsdjuren *Optricool* hem hos publiken. God försäljning gäller också hennes Svart-Vita *Katt*, en av de mest iögonfallande pjäserna i Gallery '92!

Från vårt broderland

Norge, närmare bestämt från Norsk Rosenthal i Oslo rapporterar Lars Flygt och Lasse Hellsten från vernissage av Gallery '92. Stort intresse från både press och kunder med en synnerligen bra försäljningsstart. Konjunkturkrisen började i Norge redan 1987 och normmännen ser nu med större tillförsikt framtiden an. Så gör också vår norske chef, Rolf Nielsen, som spår en fortsatt uppgång i försäljningen av Orrefors varumärke under 1993.

Orrefors Classic 1992

genomfördes i härligt höstväder på Nybro golfbana.

I deltävlingarna har mer än 1 800 golfspelare från hela landet deltagit och över 200 har fått bli a servisglas från Sandvik i pris. Tävlingen har fått stor uppmärksamhet i lokalpressen på de 30 orter där deltävlingarna har spelats. Ett antal nya affärskontakter har knutits med försäljning till företag och organisationer som resultat. Tävlingen blev det viktiga led i vår marknadsföring som vi hade hoppats.

– Som projektledare för Orrefors Classic 1992 vill jag framföra ett varmt tack till alla frivilliga inom Orreforsorganisationen för det arbete som nedlagts vid genomförandet av riksfinalen.

Lars Flygt



Segraren i A-klassen, Anders Glaad, Leksand GF med vandringspriset, en kristallskål formgiven av Jan Johansson.

Prisutdelare: Joacim Haeggman, Kalmar, lovande svenskt golfproffs.

Foto: Peter Johansson

**Gör något
hälsosamt! Ta en
skön lång-
promenad innan
höstlöven har fallit!**



THORSTENS TAVLOR

Vi gör väl alla tavlor ibland. Men få kan väl mäta sig med de som Thorsten gör.

Under en konstrunda, som Emmaboda kommun ordnade helgen 3-4 oktober, upptäckte vi att en av våra arbetskamrater är en skicklig akvarellmålare. Thorsten Carlsson, sedan 1989 anställd på Kosta, ställde ut sina tavlor på sin forna arbetsplats, Johansfors glasbruk, där han varit hyttmästare under 16 år. Thorsten berättar att det bara är två år sedan han började med den här hobbyn. Utställningen omfattade 35 tavlor, de flesta landskapsbilder och flertalet från Öland, där favoritmotiven finns.

Många besökare hittade vägen till Johansfors under de två utställningsdagarna och ett 20-tal tavlor fann också sina köpare. En lyckad debut!



Foto: Sten Robért
Thorsten vid några utställningsmotiv.

**Har Du en intressant hobby?
Berätta om den i informationsbladet!**

ORREFORS – Coca Cola

Øyvind Sætre berättar att det för närvarande pågår ett utvecklings-projekt i Orrefors med anknytning till OS i Atlanta 1996.

Bakgrunden är att Coca Cola Nordic Division har fattat intresse för vår olympiafackla. Coca Cola är huvudsponsor för Atlanta-OS 1996.

Grundidén är att Coca Cola skänker en nydesignad olympiafackla till sina återförsäljare för att manifesteras sin roll som sponsor.

Detta är som framgår ett mycket intressant projekt, men man ska komma ihåg att idén inte är förankrad på central nivå inom Coca Cola.

Vi betraktar därför idén mer som en framtida möjlighet, men arbetar för att det ska bli en affär.

Kom till Hovmantorps bibliotek,

onsdagen den 28 oktober kl 19.00.

Då föreläser Erika Lagerbielke under rubriken "Att arbeta med andras händer", om glasformgivning. Ett intressant ämne för oss alla i Glasriket! Kulturnämnden i Lessebo kommun och teaterföreningen arrangerar och inträdet kostar bara 25 kr.

Välkomna, hälsar Åke Pettersson på Sandvik, ordf i Kulturnämnden.